

UREDBA (ES) št. 1008/2008 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 24. septembra 2008

o skupnih pravilih za opravljanje zračnih prevozov v Skupnosti (prenovitev)

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 80(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,ob upoštevanju mnenja Odbora regij ⁽²⁾,v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Uredbe Sveta (EGS) št. 2407/92 z dne 23. julija 1992 o licenciranju letalskih prevoznikov ⁽⁴⁾, (EGS) št. 2408/92 z dne 23. julija 1992 o dostopu letalskih prevoznikov Skupnosti do letalskih prog znotraj Skupnosti ⁽⁵⁾ in (EGS) št. 2409/92 z dne 23. julija 1992 o prevozninah in tarifah za zračni prevoz ⁽⁶⁾ je treba bistveno spremeniti. Zaradi jasnosti je treba te uredbe prenoviti in strniti v eno samo uredbo.

(2) Za zagotovitev učinkovitejše in skladnejše uporabe zakonodaje Skupnosti za notranji letalski trg je potrebnih vrsta prilagoditev sedanjemu pravnemu okviru.

(3) Zaradi priznavanja možnih povezav med dobrim finančnim položajem letalskega prevoznika in varnostjo bi bilo treba vzpostaviti strožji nadzor nad finančnim stanjem letalskih prevoznikov.

(4) Zaradi vse večje pomembnosti, ki jo imajo letalski prevozniki z operativnimi sedeži v več državah članicah, in zaradi potrebe po zagotavljanju učinkovitega nadzora

nad temi letalskimi prevozniki bi morala biti ista država članica odgovorna za pregled nad spričevali letalskega prevoznika in operativnimi licencami.

(5) Za zagotavljanje usklajenega nadzora nad izpolnjevanjem zahtev v zvezi z operativnimi licencami vseh letalskih prevoznikov Skupnosti bi morali organi za izdajo licenc redno ocenjevati finančno stanje letalskih prevoznikov. V ta namen morajo letalski prevozniki predložiti ustrezne informacije o svojem finančnem stanju, zlasti v prvih dveh letih svojega delovanja, saj sta ti leti posebej odločilni za obstoj letalskega prevoznika na trgu. Da bi preprečili izkrivljanje konkurence, ki izhaja iz različne uporabe pravil na nacionalni ravni, morajo države članice okrepiti finančni nadzor nad vsemi letalskimi prevozniki Skupnosti.

(6) Zaradi zmanjšanja tveganja za potnike letalski prevozniki Skupnosti, ki ne bodo izpolnjevali zahtev za podaljšanje veljavne operativne licence, ne bi smeli nadaljevati z opravljanjem prevozov. V takih primerih organ, pristojen za izdajo licenc, začasno odvzame ali preklicke operativno licenco.

(7) V skladu z Uredbo (ES) št. 785/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o zahtevah v zvezi z zavarovanjem za letalske prevoznike in operaterje ⁽⁷⁾ bi moral biti letalski prevoznik zavarovan za odgovornost v primeru nesreč za potnike, tovor in tretje osebe. Letalski prevozniki bi morali izpolnjevati tudi obveznost zavarovanja za odgovornost v primeru nesreč v zvezi s pošto.

(8) Da se prepreči pretirana uporaba zakupnih pogodb za zrakoplove, ki so registrirani v tretjih državah, zlasti v primeru zakupa s posadko, je treba te možnosti dopustiti le v izjemnih okoliščinah, kot je npr. pomanjkanje ustreznega zrakoplova na trgu Skupnosti, jih strogo časovno omejiti in zahtevati, da izpolnjujejo varnostne standarde, ki so enakovredni varnostnim pravilom v zakonodaji Skupnosti in nacionalni zakonodaji.

(9) Glede zaposlenih pri letalskem prevozniku Skupnosti, ki opravlja zračne prevoze iz operativnega sedeža zunaj ozemlja države članice, kjer ima letalski prevoznik

⁽¹⁾ UL C 175, 27.7.2007, str. 85.

⁽²⁾ UL C 305, 15.12.2007, str. 11.

⁽³⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 11. julija 2007 (UL C 175 E, 10.7.2008, str. 371), Skupno stališče Sveta z dne 18. aprila 2008 (UL C 129 E, 27.5.2008, str. 1) in Stališče Evropskega parlamenta z dne 9. julija 2008 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

⁽⁴⁾ UL L 240, 24.8.1992, str. 1.

⁽⁵⁾ UL L 240, 24.8.1992, str. 8.

⁽⁶⁾ UL L 240, 24.8.1992, str. 15.

⁽⁷⁾ UL L 138, 30.4.2004, str. 1.

Skupnosti sedež podjetja, bi morale države članice zagotoviti pravilno izvajanje socialne zakonodaje Skupnosti in nacionalne socialne zakonodaje.

- (10) Za dokončanje notranjega letalskega trga je treba odpraviti še vedno veljavne omejitve, ki se uporabljajo med državami članicami, kot so npr. skupne oznake na progah do tretjih držav ali določanje cen na progah do tretjih držav z vmesnim pristankom v drugi državi članici (leti na podlagi šeste svoboščine).
- (11) Da bi upoštevali posebne lastnosti in omejitve najbolj obrobni regij, zlasti njihovo oddaljenost, otoško lego, majhnost in potrebo po tem, da se ustrezno povežejo z osrednjimi regijami Skupnosti, bi lahko bile posebne ureditve za pravila o roku veljavnosti pogodb za obveznosti javnih služb, ki pokrivajo proge do takšnih regij, upravičene.
- (12) Pogoji, pod katerimi je mogoče uveljaviti obveznost javnih služb, bi morali biti jasno in nedvoumno opredeljeni, postopki v zvezi z javnimi razpisi pa bi morali omogočati zadostno število konkurentov v razpisih. Komisija bi morala dobiti toliko informacij, da lahko v posameznih primerih oceni ekonomsko upravičenost obveznosti javnih služb.
- (13) Veljavna pravila v zvezi s porazdelitvijo prometa med letališči, ki služijo istemu mestu ali somestju, bi bilo treba pojasniti in poenostaviti.
- (14) Primerno je zagotoviti, da imajo vse države članice možnost odzvati se na nenadne težave, ki izhajajo iz nepredvidenih in neizogibnih okoliščin, zaradi katerih je tehnično ali praktično zelo težko opravljati zračne prevoze.
- (15) Stranke bi morale imeti dostop do vseh letalskih prevoznin in tarif, ne glede na kraj svojega prebivališča v Skupnosti ali njihovo državljanstvo in ne glede na kraj sedeža potovalnega agenta v Skupnosti.
- (16) Stranke bi morale imeti možnost učinkovite primerjave cen zračnih prevozov različnih letalskih prevoznikov. Zato bi morale končne cene, ki naj jih plača stranka za zračne prevoze za potovanja iz Skupnosti označevati končno ceno, vključno z vsemi davki, prispevki in pristojbinami. Letalske prevoznike Skupnosti se tudi spodbuja, da prikažejo končno ceno za zračne prevoze iz tretjih držav v Skupnost.
- (17) Ukrepe, potrebne za izvajanje te uredbe, bi bilo treba sprejeti v skladu s Sklepom Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil ⁽¹⁾.

- (18) Ker cilja te uredbe, in sicer enotnejše uporabe zakonodaje Skupnosti v zvezi z notranjim letalskim trgom, države članice ne morejo zadovoljivo doseči zaradi mednarodnega značaja zračnega prometa in ker ta cilj lažje doseže Skupnost, lahko Skupnost sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe. Skladno z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne prekoračuje okvirov, ki so potrebni za doseganje tega cilja.
- (19) Ministrska izjava o gibraltarskem letališču, dogovorjena v Kordobi dne 18. septembra 2006 na prvem ministrskem srečanju Foruma za dialog o Gibraltarju, bo zamenjala skupno izjavo o letališču, sprejeto v Londonu dne 2. decembra 1987, njeno polno spoštovanje pa se bo štelo kot spoštovanje izjave iz leta 1987.
- (20) Zato je treba razveljaviti uredbe (EGS) št. 2407/92, (EGS) št. 2408/92 in (EGS) št. 2409/92 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

1. Ta uredba ureja licenciranje letalskih prevoznikov Skupnosti, pravice za opravljanje zračnih prevozov letalskih prevoznikov Skupnosti znotraj Skupnosti in določanje cen zračnih prevozov znotraj Skupnosti.
2. Pri uporabi poglavja III te uredbe za gibraltarsko letališče se razume, da ne posega v pravni položaj Kraljevine Španije in Združenega kraljestva v zvezi s sporom o suverenosti nad ozemljem, na katerem je letališče.

Člen 2

Opredelitev pojmov

Za namene te uredbe:

1. „operativna licenca“ pomeni dovoljenje, ki ga organ, pristojen za izdajo licenc, izda podjetju in mu dovoljuje opravljanje zračnih prevozov, kot je navedeno v operativni licenci;

⁽¹⁾ UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

2. „organ, pristojen za izdajo licenc“ pomeni organ države članice, ki je pristojen za izdajo, zavrnitev, preklic ali začasni odvzem operativne licence v skladu s poglavjem II;
3. „podjetje“ pomeni vsako fizično ali pravno osebo, ne glede na to, ali ustvarja dobiček ali ne, ali vsako uradno telo, ne glede na to, ali ima pravno osebnost ali ne;
4. „zračni prevoz“ pomeni let ali serijo letov za prevoz potnikov, tovora in/ali poštnih pošilk proti plačilu in/ali najemnini;
5. „let“ pomeni odhod z določenega letališča proti določenemu letališču;
6. „lokalni let“, pomeni let, ki ne vključuje prevoza potnikov, pošte in/ali tovora med različnimi letališči ali ostalimi dovoljenimi točkami pristanišča;
7. „letališče“ pomeni vsako območje v državi članici, ki je posebej prilagojeno za zračne prevoze;
8. „spričevalo letalskega prevoznika (AOC)“ pomeni spričevalo, izdano podjetju, s katerim se potrjuje, da je prevoznik strokovno usposobljen in organiziran, da lahko zagotovi varnost dejavnosti, ki so navedene v spričevalu, kot določajo zadevne določbe zakonodaje Skupnosti ali nacionalne zakonodaje;
9. „dejanski nadzor“ pomeni odnos, vzpostavljen s pravicami, pogodbami ali drugimi sredstvi, ki posamezno ali skupaj ob upoštevanju dejstev ali zakonov dajejo možnost za izvajanje neposrednega ali posrednega odločilnega vpliva na podjetje, zlasti s:
- (a) pravico do uporabe celotnega premoženja ali dela premoženja podjetja;
- (b) pravicami ali pogodbami, ki zagotavljajo odločilen vpliv na sestavo, glasovanje ali odločitve organov podjetja ali kako drugače zagotavljajo odločilen vpliv na vodenje poslovanja podjetja;
10. „letalski prevoznik“ pomeni podjetje za opravljanje zračnega prevoza z veljavno operativno licenco ali enakovrednim dovoljenjem;
11. „letalski prevoznik Skupnosti“ pomeni letalskega prevoznika z veljavno operativno licenco, ki jo je izdal organ, pristojen za izdajo licenc, v skladu s poglavjem II;
12. „poslovni načrt“ pomeni podroben opis načrtovanih poslovnih dejavnosti letalskega prevoznika za zadevno obdobje, zlasti v zvezi s pričakovanim razvojem trga in načrtovanimi investicijami, skupaj s finančnimi in ekonomskimi posledicami teh dejavnosti;
13. „zračni prevoz v Skupnosti“ pomeni zračni prevoz, opravljen znotraj Skupnosti;
14. „prometna pravica“ pomeni pravico opravljanja zračnega prevoza med dvema letališčema v Skupnosti;
15. „prodaja sedežev“ pomeni prodajo sedežev brez vezane prodaje drugih storitev, kot je na primer nastanitev, ki jih letalski prevoznik ali njegov pooblaščen zastopnik ali zakupnik letala prodaja neposredno javnosti;
16. „redni zračni prevoz“ pomeni serijo letov z naslednjimi značilnostmi:
- (a) na vsakem letu so širši javnosti na voljo sedeži in/ali zmogljivosti za prevoz tovora in/ali pošte za individualni nakup (neposredno od letalskega prevoznika ali njegovih pooblaščenih zastopnikov);
- (b) se opravlja tako, da zagotavlja prevoz med dvema istima letališčema ali med več istimi letališči bodisi:
- v skladu z objavljenim voznim redom ali
- s toliko rednimi ali pogostimi leti, da so prepoznavni kot sistematična serija letov;
17. „zmogljivost“ pomeni število sedežev ali tovor, ki je na voljo širši javnosti za redne zračne prevoze v danem obdobju;
18. „letalske prevoznine“ pomenijo cene, izražene v eurih ali lokalni valuti, ki jih morajo plačati potniki letalskim prevoznikom ali njihovim zastopnikom ali drugim prodajalcem kart za zračni prevoz zadevnih potnikov, in kakršne koli pogoje, pod katerimi te cene veljajo, vključno s plačili in pogoji, ki so ponujeni agenciji in drugim pomožnim službam;
19. „tarife zračnega prevoza“ pomenijo cene, izražene v eurih ali v lokalni valuti, ki jih je treba plačati za prevoz tovora, in pogoje, pod katerimi takšne cene veljajo, vključno s plačili in pogoji, ki so ponujeni agenciji in drugim pomožnim službam;
20. „zadevna(-e) država(-e) članica(-e)“ pomeni državo članico ali članice, v katerih ali med katerimi se opravlja zračni prevoz;

21. „vpletena(-e) država(-e) članica(-e)“ pomeni zadevno državo članico ali članice, v katerih je letalskemu prevozniku, ki opravlja zračni prevoz, izdana licenca;
22. „sometje“ pomeni urbano področje, ki ga sestavlja več velemest in mest, ki so se zaradi povečanja in širjenja prebivalstva fizično združila in oblikujejo eno neprekinjeno poseljeno območje;
23. „finančno poročilo“ pomeni podrobno poročilo o prihodkih in odhodkih letalskega prevoznika za zadevno obdobje, skupaj z razčlenitvijo na dejavnosti, ki so povezane z zračnimi prevozi, in druge dejavnosti, ter na denarne in nederarne elemente;
24. „zakupna pogodba brez posadke“ pomeni dogovor med podjetji, v skladu s katerim zrakoplov opravlja prevoze s spričevalom letalskega prevoznika najemnika;
25. „zakupna pogodba s posadko“ pomeni dogovor med letalskimi prevozniki, v skladu s katerim zrakoplov opravlja prevoze s spričevalom letalskega prevoznika najemodajalca;
26. „sedež podjetja“ pomeni glavno upravo ali registrirani sedež letalskega prevoznika Skupnosti v državi članici, v kateri se izvajajo glavne finančne naloge in operativni nadzor letalskega prevoznika Skupnosti, vključno z upravljanjem stalne plovnosti.

POGLAVJE II

OPERATIVNA LICENCA

Člen 3

Operativna licenca

1. Podjetju s sedežem v Skupnosti ni dovoljeno opravljati zračnega prevoza potnikov, pošte in/ali tovora proti plačilu in/ali najemini, če podjetju ni bila izdana ustrezna operativna licenca.

Podjetje, ki izpolnjuje zahteve iz tega poglavja, ima pravico do pridobitve operativne licence.

2. Organ, pristojen za izdajo operativnih licenc, ne izda ali podaljša veljavnosti licenc, če niso izpolnjene zahteve iz tega poglavja.

3. Za naslednje kategorije storitev ne veljajo zahteve glede pridobitve veljavnega operativnega dovoljenja, ne glede na katere druge veljavne določbe prava Skupnosti, nacionalnega ali mednarodnega prava:

- (a) zračni prevoz, opravljen z zrakoplovi brez motorja in/ali ultralahkimi zrakoplovi z motorjem, in

- (b) lokalni leti.

Člen 4

Pogoji za izdajo operativne licence

Organ države članice, pristojen za izdajo licenc, izda podjetju operativno licenco, če:

- (a) je njegov sedež v tej državi članici;
- (b) ima veljavno spričevalo letalskega prevoznika (AOC), ki ga je izdal nacionalni organ iste države članice, katere organ, pristojen za izdajo licenc, je odgovoren za odobritev, zavrnitev, preklic aličasni odvzem operativne licence letalskega prevoznika Skupnosti;
- (c) razpolaga z enim ali več zrakoplovi na podlagi lastništva ali zakupne pogodbe brez posadke;
- (d) je njegova glavna dejavnost opravljanje zračnega prevoza samostojno ali v povezavi s katero koli drugo komercialno dejavnostjo zrakoplova ali popravilom in vzdrževanjem zrakoplova;
- (e) struktura podjetja omogoča pristojnemu organu za izdajo licenc, da izvaja določbe iz tega poglavja;
- (f) imajo države članice in/ali državljani držav članic v lasti več kot 50 % podjetja in ga dejansko nadzorujejo, bodisi neposredno ali posredno prek enega ali več vmesnih podjetij, razen kot je določeno v sporazumu s tretjo državo, katerega pogodbenica je Skupnost;
- (g) izpolnjuje finančne pogoje iz člena 5;
- (h) izpolnjuje zahteve v zvezi z zavarovanjem iz člena 11 in Uredbe (ES) št. 785/2004, ter
- (i) je v skladu z določbami o dobrem imenu, kot je določeno v členu 7.

Člen 5

Finančni pogoji za izdajo operativne licence

1. Organ, pristojen za izdajo licenc, natančno oceni, ali lahko podjetje, ki prvič zaprosi za operativno licenco, dokaže, da:

- (a) lahko kadar koli izpolni svoje dejanske in morebitne obveznosti, nastale v okviru realnih predvidevanj, v obdobju 24 mesecev od začetka opravljanja dejavnosti, in

(b) lahko v obdobju treh mesecev od začetka poslovanja pokriva svoje stalne in obratovalne stroške, ki nastanejo pri poslovanju, skladno s svojim poslovnim načrtom, in so določeni na podlagi realnih predvidevanj, pri čemer se ne upošteva dohodek iz poslovanja.

2. Za namene ocene iz odstavka 1 vsak prosilec predloži poslovni načrt vsaj za prva tri leta poslovanja. V poslovnem načrtu morajo biti podrobno opisane tudi finančne povezave, ki jih ima prosilec z drugimi komercialnimi dejavnostmi, v katerih sodeluje neposredno ali prek povezanih podjetij. Prosilec priskrbi tudi vse pomembne informacije, zlasti podatke, ki so navedeni v točki 1 Priloge I.

3. Odstavka 1 in 2 se ne uporabljata za podjetje, ki zaprosi za operativno licenco z namenom opravljati prevoze z zrakoplovi z manj kot 10 tonami največje vzletne mase (MTOM) in/ali z manj kot 20 sedeži. Takšna podjetja morajo dokazati, da znaša njihov čisti kapital najmanj 100 000 EUR ali priskrbeti vse ustrezne podatke za namene ocene iz odstavka 1, zlasti podatke iz točke 1 Priloge I, če to zahteva organ, pristojen za izdajo licenc.

Organ, pristojen za izdajo licenc, lahko vseeno uporabi določbe odstavkov 1 in 2 za podjetje, ki zaprosi za operativno licenco v okviru določb prejšnjega pododstavka in namerava opravljati redne zračne prevoze ali katerih skupni promet presega 3 milijone EUR na leto.

Člen 6

Spričevalo letalskega prevoznika (AOC)

1. Izdaja in stalna veljavnost operativne licence sta odvisni od veljavnega AOC, ki opredeljuje dejavnosti, zajete v operativni licenci.

2. Vsaka sprememba AOC Skupnosti po potrebi pomeni spremembo v operativni licenci.

Člen 7

Dokazilo o dobrem imenu

1. Kadar se za izdajo operativne licence zahteva dokazilo o dobrem imenu oseb, ki bodo stalno in dejansko vodile poslovanje podjetja, ali dokazilo o tem, da zanje ni bil odrejen stečaj, organ, pristojen za izdajo licenc, sprejme za državljane držav članic kot zadostni dokaz predložitev dokumentov, ki jih izdajo pristojni organi matične države članice ali države članice,

kjer ima oseba svoje stalno prebivališče, in ki izkazuje, da so te zahteve izpolnjene.

2. Kadar matična država članica ali država članica, kjer ima oseba svoje stalno prebivališče, ne izda dokumentov, navedenih v odstavku 1, take dokumente nadomesti izjava pod prisego – ali v državah, kjer izjava pod prisego ni predvidena, slovesna izjava, ki jo da zadevna oseba pred pristojnim sodnim ali upravnim organom ali, kadar je primerno, pred notarjem ali usposobljenim strokovnim telesom matične države članice ali države članice, kjer ima oseba svoje stalno prebivališče. Takšen organ, notar ali usposobljeno strokovno telo izda potrdilo o verodostojnosti izjave pod prisego ali svečane izjave.

3. Organ, pristojen za izdajo licenc, lahko zahteva, da se dokumenti in potrdila iz odstavkov 1 in 2 predložijo najkasneje tri mesece po datumu njihove izdaje.

Člen 8

Veljavnost operativnih licenc

1. Operativna licenca velja, dokler letalski prevoznik Skupnosti izpolnjuje zahteve iz tega poglavja.

Letalski prevoznik Skupnosti mora biti vedno sposoben dokazati, pristojnemu organu za izdajo licenc, da izpolnjuje vse zahteve iz tega poglavja.

2. Organ, pristojen za izdajo licenc, natančno spremlja izpolnjevanje zahtev iz tega poglavja. V vsakem primeru pa preveri izpolnjevanje zahtev v naslednjih primerih:

(a) dve leti po izdaji operativne licence;

(b) če obstaja sum na morebitne težave, ali

(c) na zahtevo Komisije.

Če organ, pristojen za izdajo licenc, sumi, da lahko finančne težave letalskega prevoznika Skupnosti vplivajo na varnost njegovega obratovanja, o tem takoj obvesti organ, pristojen za AOC.

3. Operativna licenca se znova predloži v odobritev, če letalski prevoznik Skupnosti:

(a) še ni začel opravljati prevozov šest mesecev po izdaji operativne licence;

(b) preneha opravljati prevoze za več kot šest mesecev, ali

(c) z licenco, izdano na podlagi prvega pododstavka člena 5(3), namerava opravljati prevoze z zrakoplovom nad največjo velikostjo, določeno v členu 5(3), ali ne izpolnjuje več finančnih pogojev iz tega pododstavka.

4. Letalski prevoznik Skupnosti mora najpozneje v šestih mesecih po zadnjem dnevu zadevnega poslovnega leta, razen če nacionalna zakonodaja določa drugače, organu, pristojnemu za izdajo licenc, predložiti svoje revidirane zaključne račune. V prvih dveh letih obratovanja letalskega prevoznika Skupnosti morajo biti podatki iz točke 3 Priloge I na voljo organu, pristojnemu za izdajo licenc, če jih ta zahteva.

Organ, pristojen za izdajo licenc, lahko kadar koli oceni finančno uspešnost letalskega prevoznika Skupnosti, kateremu je izdal operativno licenco, na podlagi zahteve po ustreznih informacijah. Zadevni letalski prevoznik Skupnosti kot del te ocene posodobi podatke iz točke 3 Priloge I in jih na zahtevo posreduje organu, pristojnemu za izdajo licenc.

5. Letalski prevoznik Skupnosti obvesti organ, pristojen za izdajo licenc:

(a) vnaprej o načrtih za opravljanje novih zračnih prevozov na celino ali v regijo sveta, kjer prej ni deloval, ali za vse druge bistvene spremembe v obsegu svojih dejavnosti, kar vključuje, vendar ni omejeno na, spremembe vrste ali število zrakoplovov, ki jih uporablja;

(b) vnaprej o vseh nameranih združitvah ali prevzemih, in

(c) v 14 dneh o spremembi lastništva vsakega posameznega deleža, ki pomeni 10 % ali več celotnega deleža letalskega prevoznika Skupnosti ali njegovega matičnega podjetja ali krovne družbe.

6. Če organ, pristojen za izdajo licenc, meni, da spremembe, o katerih je bil uradno obveščen v skladu z odstavkom 5, pomembno vplivajo na finančni položaj letalskega prevoznika Skupnosti, zahteva predložitev popravljenega poslovnega načrta, ki vsebuje zadevne spremembe in zajema obdobje najmanj 12 mesecev od datuma njegove izvedbe, skupaj s podatki iz točke 2 Priloge I in informacijami, ki jih je treba posredovati v skladu z odstavkom 4.

Organ, pristojen za izdajo licenc, sprejme odločitev o popravljenem poslovnem načrtu glede tega, ali letalski prevoznik

Skupnosti lahko izpolni obstoječe in potencialne obveznosti v obdobju teh 12 mesecev. Takšno odločitev sprejme najkasneje tri mesece po tem, ko so mu predloženi vsi potrebni podatki.

7. Organ, pristojen za izdajo licenc, odloči, ali morajo letalski prevozniki Skupnosti znova predložiti v odobritev operativno licenco, ki jim je bila izdana, če se spremeni ena ali več okoliščin, ki vplivajo na pravni položaj letalskega prevoznika Skupnosti, še zlasti v primeru združitve ali prevzema.

8. Odstavki 4, 5 in 6 se ne uporabljajo za letalske prevoznike Skupnosti, ki opravljajo prevoze samo z zrakoplovi z manj kot 10 tonami MTOM in/ali z manj kot 20 sedeži. Taki letalski prevozniki Skupnosti morajo biti vedno sposobni dokazati, da znaša njihov čisti kapital najmanj 100 000 EUR, ali priskrbeti podatke, pomembne za namene ocene iz člena 9(2), če to zahteva organ, pristojen za izdajo licenc.

Organ, pristojen za izdajo licenc, lahko vseeno uporabi določbe odstavkov 4, 5 in 6 za letalske prevoznike Skupnosti, ki jim izda licenco in opravljajo redne zračne prevoze ali katerih skupni promet presega 3 milijone EUR na leto.

Člen 9

Začasni odvzem in preklic operativnih licenc

1. Organ, pristojen za izdajo licenc, lahko kadar koli oceni finančno uspešnost letalskega prevoznika Skupnosti, kateremu je izdal licenco. Na podlagi svojih ocen organ začasno odvzame ali preklic operativno licenco, če ni več prepričan, da lahko ta letalski prevoznik Skupnosti izpolni svoje dejanske in morebitne obveznosti v obdobju 12 mesecev. Organ, pristojen za izdajo licenc, pa lahko do finančne sanacije letalskega prevoznika Skupnosti kljub temu izda tudi začasno licenco, veljavno do 12 mesecev, vendar le pod pogojem, da varnost ni ogrožena, da ta začasna licenca po potrebi odraža kakršne koli spremembe iz AOC in da obstajajo realne možnosti za zadovoljivo finančno sanacijo.

2. Če obstajajo jasni dokazi o finančnih težavah ali če je proti letalskemu prevozniku Skupnosti sprožen stečajni ali podoben postopek, organ, pristojen za izdajo licenc, ki je prevozniku izdal licenco, takoj opravi podrobno oceno finančnega stanja in na podlagi ugotovitev v roku treh mesecev pregleda stanje operativne licence v skladu s tem členom.

Organ, pristojen za izdajo licenc, obvesti Komisijo o svojih odločitvah, ki jih sprejme v zvezi z operativno licenco.

3. Če revidirani zaključni računi iz člena 8(4) niso bili predloženi do roka iz tega člena, organ, pristojen za izdajo licenc, od letalskega prevoznika Skupnosti nemudoma zahteva, da predloži te revidirane zaključne račune.

Če revidirani zaključni računi niso predloženi v enem mesecu, se lahko operativna licenca začasno odvzame ali prekliče.

4. Organ, pristojen za izdajo licenc, začasno odvzame ali prekliče operativno licenco, če mu letalski prevoznik Skupnosti namenoma ali iz malomarnosti predloži podatke z bistveno vsebinsko napako.

5. Če je bilo spričevalo letalskemu prevozniku Skupnosti začasno odvzeto ali preklicano, organ, pristojen za izdajo licenc, takoj začasno odvzame ali prekliče operativno licenco zadevnega letalskega prevoznika.

6. Organ, pristojen za izdajo licenc, lahko začasno odvzame ali prekliče operativno licenco letalskega prevoznika Skupnosti, če ta ne izpolnjuje več zahtev o dobrem imenu iz člena 7.

Člen 10

Odločitve o operativnih licencah

1. Organ, pristojen za izdajo licenc, sprejme odločitev o vlogi čim prej, najkasneje pa v treh mesecih po predložitvi vseh potrebnih podatkov, ob upoštevanju vseh razpoložljivih dokazil. Odločitev sporoči prosilcu. V zavrnitvi navede razloge zanjo.

2. Organ, pristojen za izdajo licenc, javno objavi postopke za izdajanje, začasni odvzem in preklic operativnih licenc ter o tem obvesti Komisijo.

3. Seznam odločitev pristojnih organov za izdajo licenc o izdaji, začasnem odvzemu ali preklicu operativnih licenc se letno objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 11

Zahteve v zvezi z zavarovanjem

Ne glede na Uredbo (ES) št. 785/2004 mora biti letalski prevoznik zavarovan za odgovornost v primeru nesreč v zvezi s pošto.

Člen 12

Registracija

1. Ne glede na člen 13(3) se zrakoplov, ki ga uporablja letalski prevoznik Skupnosti, po izbiri države članice, katere pristojni organ je izdal operativno licenco, vpiše v njen nacionalni register ali v Skupnosti.

2. Pristojni organ v skladu z odstavkom 1 in ob upoštevanju veljavnih predpisov dovoli čim prej in brez diskriminatorne takse vpis v svoj nacionalni register zrakoplovov v lasti državljanov drugih držav članic, kakor tudi opravi prenos iz registra zrakoplovov drugih držav članic. Za prenos zrakoplovov se razen običajne takse za registracijo ne zaračuna nobena druga dodatna taksa.

Člen 13

Zakup

1. Brez poseganja v člen 4(c) ima lahko letalski prevoznik Skupnosti na razpolago enega ali več zrakoplovov, kar izhaja iz zakupne pogodbe s posadko ali brez nje. Letalski prevozniki Skupnosti lahko prosto opravljajo letalske prevoze z zrakoplovi registriranimi v Skupnosti, ki so zakupljeni s posadko, razen če bi to ogrožalo varnost. Komisija zagotovi, da je izvajanje takšne določbe smiselno in sorazmerno ter temelji na varnosti.

2. Zakupno pogodbo brez posadke, katere podpisnik je letalski prevoznik Skupnosti, ali zakupno pogodbo s posadko, v kateri je letalski prevoznik Skupnosti najemnik zrakoplova s posadko, je treba najprej odobriti v skladu z veljavno zakonodajo Skupnosti ali nacionalno zakonodajo na področju varnosti v letalstvu.

3. Letalski prevoznik Skupnosti, ki zakupi zrakoplov s posadko, registriran v tretji državi s strani drugega podjetja, pridobi predhodno odobritev opravljanja prevozov s strani organa, pristojnega za izdajo licenc. Pristojni organ lahko izda odobritev, če:

(a) letalski prevoznik Skupnosti pristojnemu organu zadovoljivo dokaže, da so izpolnjeni vsi varnostni standardi, enakovredni tistim, ki jih določa zakonodaja Skupnosti ali nacionalna zakonodaja, in

(b) je izpolnjen eden od naslednjih pogojev:

(i) letalski prevoznik Skupnosti upraviči takšen zakup na podlagi izrednih potreb, pri čemer se v takšnem primeru odobritev lahko izda za obdobje največ sedmih mesecev, ki se lahko obnovi enkrat za nadaljnje obdobje največ sedmih mesecev;

- (ii) letalski prevoznik Skupnosti dokaže, da je zakup potreben za izpolnitev sezonskih potreb po zmogljivosti, ki jih ni mogoče ustrezno izpolniti z zakupom zrakoplova, registriranega znotraj Skupnosti, pri čemer se v takšnem primeru odobritev lahko obnovi, ali
- (iii) letalski prevoznik Skupnosti dokaže, da je zakup potreben za premostitev operativnih težav in da ni možno ali smiselno zakupiti zrakoplova, registriranega znotraj Skupnosti, pri čemer se v takšnem primeru odobritev časovno omeji na obdobje, ki je nujno potrebno za premostitev težav.

4. Pristojni organ lahko določi pogoje za odobritev. Takšni pogoji so del zakupne pogodbe s posadko.

Pristojni organ lahko zavrne izdajo odobritve, če med zadevno državo članico ali Skupnostjo in tretjo državo, kjer je s posadko zakupljen zrakoplov registriran, ni vzajemnosti glede zakupnih pogodb s posadko.

Pristojni organ obvesti zadevne države članice o odobritvi, ki jo je izdal za zrakoplov, zakupljen s posadko in registriran v tretji državi.

Člen 14

Pravica do zagovora

Organ, pristojen za izdajo licenc, zagotovi, da se pri sprejemanju odločitve o začasnem odvzemu ali preklicu operativne licence letalskemu prevozniku Skupnosti omogoči zagovor, upoštevajoč potrebo po nujnem postopku v določenih primerih.

POGLAVJE III

DOSTOP DO LETALSKIH PROG

Člen 15

Zagotavljanje zračnih prevozov v Skupnosti

1. Letalski prevozniki Skupnosti imajo pravico, da opravljajo prevoze v Skupnosti.

2. Država članica opravljanja prevozov v Skupnosti s strani letalskega prevoznika Skupnosti ne omejuje s kakršnimi koli dovoljenji ali pooblastili. Države članice od letalskih prevoznikov Skupnosti ne zahtevajo, da posredujejo kakršno koli dokumentacijo ali podatke, ki so jih je že posredovali organu, pristojnemu za izdajo licenc, če je te podatke mogoče pravočasno pridobiti od organa, pristojnega za izdajo licenc.

3. Če Komisija na podlagi podatkov, pridobljenih v okviru člena 26(2), ugotovi, da operativna licenca, izdana letalskemu prevozniku Skupnosti, ni skladna z zahtevami iz te uredbe, posreduje svoje ugotovitve organu, pristojnemu za izdajo licenc, ki v roku 15 delovnih dni Komisiji pošlje svoje pripombe.

Če Komisija po preučitvi pripomb organa, pristojnega za izdajo licenc, še vedno meni, da operativna licenca ni skladna, ali od organa, pristojnega za izdajo licenc, ni prejela nobenih pripomb, v skladu s postopkom iz člena 25(2) od organa, pristojnega za izdajo licenc, zahteva, naj sprejme ustrezne korektivne ukrepe ali začasno odvzame ali prekliče operativno licenco.

V odločitvi je določen datum, do katerega mora organ, pristojen za izdajo licenc, izvesti korektivne ukrepe. Če ti niso bili izvedeni do navedenega datuma, letalski prevoznik Skupnosti ni upravičen do uveljavljanja pravic iz odstavka 1.

Letalski prevoznik Skupnosti lahko nadaljuje z uveljavljanjem svojih pravic iz odstavka 1 po tem, ko organ, pristojen za izdajo licenc, obvesti Komisijo, da so bili korektivni ukrepi izvedeni in da je organ, pristojen za izdajo licenc, preveril izvedbo.

4. Pri opravljanju zračnih prevozov v Skupnosti se letalskemu prevozniku Skupnosti dovoli, da poveže zračne prevoze in sklene dogovor o letih pod skupno oznako, ne da bi to vplivalo na pravila Skupnosti o varstvu konkurence, ki veljajo za podjetja.

Kakršne koli omejitve glede svobode letalskih prevoznikov Skupnosti do opravljanja letalskih prevozov v Skupnosti, ki izhajajo iz dvostranskih sporazumov med državami članicami, se s to uredbo ukinejo.

5. Ne glede na določbe iz dvostranskih sporazumov med državami članicami in ob upoštevanju pravil Skupnosti o varstvu konkurence za podjetja, zadevna država članica ali države članice dovolijo letalskim prevoznikom Skupnosti, da povežejo letalske prevoze in sklenejo dogovore o letih pod skupno oznako s katerim koli letalskim prevoznikom do vseh letališč, z njih ali preko njih na svojem ozemlju od ali do katere koli točke ali točk v tretjih državah.

Država članica lahko v okviru dvostranskih sporazumov o storitvah letalskih prevozov z zadevno tretjo državo omeji polete pod skupno oznako med letalskimi prevozniki Skupnosti in letalskimi prevozniki iz tretje države, predvsem če zadevna tretja država ne dovoli podobnih poslovnih priložnosti letalskim prevoznikom Skupnosti, ki delujejo v zadevni državi članici. Pri

tem države članice zagotovijo, da omejitve, uvedene s takimi sporazumi, ne omejujejo konkurence in ne diskriminirajo med letalskimi prevozniki Skupnosti ter niso bolj omejevalne, kot je to potrebno.

Člen 16

Splošna načela za obveznosti javnih služb

1. Po posvetovanju z drugimi zadevnimi državami članicami in po tem, ko je obvestila Komisijo, zadevna letališča ter letalske prevoznike, ki opravljajo prevoze na progi, lahko vsaka država članica uvede obveznost javnih služb za redne zračne prevoze med letališčem v Skupnosti in letališčem, ki služi obrobni regiji ali regiji v razvoju na njenem ozemlju, ali na progi z redkim prometom do katerega koli letališča na njenem ozemlju, če taka proga velja kot izredno pomembna za gospodarski in socialni razvoj območja, kateremu služi letališče. Ta obveznost velja le do obsega, ki je nujno potreben, da se na tej progi zagotovi minimalno opravljanje rednih zračnih prevozov, ki izpolnjujejo ustaljene standarde neprekinjenosti, rednosti, določanja cen ali minimalne zmogljivosti, ki jih letalski prevozniki ne bi prevzeli, če bi upoštevali samo svoje komercialne interese.

Določeni standardi, ki veljajo za proge, za katere velja zadevna obveznost javnih služb, se uvedejo na pregleden in nediskriminatoren način.

2. V primeru, da druge oblike prevoza ne morejo zagotoviti neprekinjenega prevoza z najmanj dvema prevozoma na dan, lahko zadevne države članice vključijo v obveznost javnih služb tudi zahtevo, da mora vsak letalski prevoznik Skupnosti, ki namerava opravljati prevoz na tej progi, jamčiti, da bo opravljal prevoz na progi določeno obdobje, ki se določi v skladu z drugimi pogoji v zvezi z obveznostmi javnih služb.

3. Nujnost in ustreznost predvidenih obveznosti javnih služb presodijo države članice glede na:

- (a) sorazmerje med predvideno obveznostjo in gospodarskimi razvojnimi potrebami zadevne regije;
- (b) možnost uporabe drugih načinov prevoza in zmožnost, da ti načini prevoza zadostijo zadevne prevozne potrebe, zlasti kadar obstoječe storitve železniškega prevoza služijo predvideni progi s časom potovanja, krajšim od treh ur, ter dovolj pogosto z zadostnimi povezavami in s primernim časovnim razporedom;
- (c) cene letalskih prevoznin in pogoje, ki se ponudijo uporabnikom;

- (d) skupni učinek vseh letalskih prevoznikov, ki opravljajo ali nameravajo opravljati prevoze na progi.

4. Če želi država članica uvesti obveznost javnih služb, predloži besedilo predvidene obveznosti javnih služb Komisiji, drugim zadevnim državam članicam, zadevnim letališčem in letalskim prevoznikom, ki opravljajo prevoze na zadevni progi.

Komisija objavi informativno obvestilo v *Uradnem listu Evropske unije*, v katerem:

- (a) opredeli obe letališči, ki ju povezuje zadevna proga, in možno(-e) točko(-e) za vmesne postanke;
- (b) navede datum začetka veljavnosti obveznosti javnih služb, in
- (c) navede popolni naslov, kjer zadevna država članica nemudoma in brezplačno da na voljo besedilo ter vse ustrezne informacije in/ali dokumentacijo v zvezi z obveznostjo javnih služb.

5. Ne glede na določbe iz odstavka 4 se za proge, kjer pričakovano število potnikov, ki uporabljajo storitev letalskega prevoza, ne preseže 10 000 na leto, objavi informativno obvestilo o obveznosti javnih služb bodisi v *Uradnem listu Evropske unije* ali nacionalnem uradnem listu zadevne države članice.

6. Datum začetka veljavnosti obveznosti javnih služb se ne sme določiti pred datumom objave informativnega obvestila iz drugega pododstavka odstavka 4.

7. Kadar je uvedena obveznost javnih služb v skladu z odstavkom 1 in 2, lahko letalski prevoznik Skupnosti ponudi prodajo sedežev, če zadevni zračni prevoz izpolnjuje vse zahteve iz obveznosti javnih služb. Zato se ta zračni prevoz šteje za redni zračni prevoz.

8. Kadar je obveznost javnih služb uvedena v skladu z odstavkom 1 in 2, sme kateri koli drugi letalski prevoznik Skupnosti kadar koli začeti z rednimi zračnimi prevozi, ki izpolnjujejo vse zahteve obveznosti javnih služb, vključno z obdobjem delovanja, ki se lahko zahteva v skladu z odstavkom 2.

9. Če noben letalski prevoznik Skupnosti še ni začel ali dokazal, da bo v kratkem začel s trajnimi rednimi zračnimi prevozi na progi v skladu z obveznostjo javnih služb, ki je bila uvedena na tej progi, lahko država članica ne glede na odstavek 8

omeji dostop do rednih zračnih prevozov na tej progi na enega samega letalskega prevoznika Skupnosti za obdobje največ štirih let, potem pa stanje ponovno preuči.

To obdobje lahko traja največ pet let, če je obveznost javnih služb uvedena na progi do letališča, ki služi najbolj obrobni regiji iz člena 299(2) Pogodbe.

10. Pravica do opravljanja letov iz odstavka 9 se lahko pridobi z javnim razpisom v skladu s členom 17 za eno samo progo ali, kjer je to upravičeno zaradi operativne učinkovitosti, za skupino takih prog kateremu koli letalskemu prevozniku Skupnosti, ki lahko opravlja take zračne prevoze. Zaradi upravne učinkovitosti lahko država članica izda en sam razpis za pokritje različnih prog.

11. Obveznost javnih služb se šteje za poteklo, če na progi, za katero velja taka obveznost, 12 mesecev ni bilo opravljenih rednih zračnih prevozov.

12. Če izbrani letalski prevoznik Skupnosti nenadoma prekine opravljanje letov v skladu s členom 17, lahko zadevna država članica v izjemnih primerih pod naslednjimi pogoji sporazumno izbere drugega letalskega prevoznika Skupnosti, da opravlja obveznosti javnih služb za obdobje do sedem mesecev, ki se ne more podaljšati:

- (a) vsako nadomestilo, ki ga izplača država članica, se izvrši v skladu s členom 17(8);
- (b) izbira se opravi med letalskimi prevozniki Skupnosti v skladu z načeli preglednosti in nediskriminacije;
- (c) začne se nov postopek za objavo javnega razpisa.

Komisijo in državo(-e) članico(-e) je treba nemudoma obvestiti o takem hitrem postopku in navesti razloge zanj. Komisija lahko na zahtevo države članice ali na lastno pobudo v skladu s postopkom iz člena 25(2) začasno ustavi postopek, če po lastni oceni meni, da ne izpolnjuje zahtev iz tega odstavka ali je kako drugače v nasprotju z zakonodajo Skupnosti.

Člen 17

Postopek javnega razpisa za obveznost javnih služb

1. Javni razpis, ki se zahteva v členu 16(10), se izvede v skladu s postopkom iz odstavkov 2 do 10 tega člena.

2. Zadevna država članica predloži Komisiji celotno besedilo javnega razpisa, razen če je v skladu s členom 16(5) objavila obveznost javnih storitev v obliki informativnega obvestila v nacionalnem uradnem listu. V takem primeru se tudi javni razpis objavi v nacionalnem uradnem listu.

3. Javni razpis in poznejša pogodba med drugim zajemata naslednje točke:

- (a) standarde, ki se zahtevajo v okviru obveznosti javnih služb;
- (b) pravila o spremembah in prenehanju pogodbe, zlasti ob upoštevanju nepredvidljivih sprememb;
- (c) obdobje veljavnosti pogodbe;
- (d) kazni v primeru neizpolnjevanja pogodbe;
- (e) objektivne in pregledne parametre, na podlagi katerih se izračuna nadomestilo za opravljanje obveznosti javnih služb, če obstaja.

4. Komisija v zvezi z razpisom objavi informativno obvestilo v *Uradnem listu Evropske unije*. Rok za oddajo ponudb ne sme biti krajši od dveh mesecev od dneva objave takega informativnega obvestila. Če se razpis nanaša na letalsko progo, do katere ima dostop samo en prevoznik v skladu s členom 16(9), se mora javni razpis objaviti najmanj šest mesecev pred začetkom nove koncesije, da se lahko oceni nadaljnja potreba po omejenem dostopu.

5. Informativno obvestilo vključuje naslednje informacije:

- (a) zadevno oz. zadevne države članice;
- (b) zadevno letalsko progo;
- (c) obdobje veljavnosti pogodbe;
- (d) popolni naslov, kjer da zadevna država članica na voljo besedilo razpisa in ustrezne informacije in/ali dokumentacijo v zvezi z javnim razpisom in obveznostjo javnih služb;
- (e) rok za oddajo ponudb.

6. Zadevna oz. zadevne države članice takoj in brezplačno pošljejo pomembne informacije in dokumente, ki jih zahteva stranka, ki se zanima za javni razpis.

7. Izbira med ponudniki se opravi čim prej ob upoštevanju primernosti prevoza, skupaj s cenami in pogoji, ki se lahko ponudijo uporabnikom, ter stroški za nadomestila, ki jih mora plačati država oziroma države članice, če se tako plačilo zahteva.

8. Zadevna država članica lahko letalskemu prevozniku, ki je bil izbran na podlagi odstavka 7, nadomesti stroške, nastale zaradi izpolnjevanja standardov, ki jih zahtevajo obveznosti javnih služb iz člena 16. Pri takem nadomestilu, ob upoštevanju prihodka iz obveznosti, ki ga zadrži letalski prevoznik, in razumnega dobička, ne sme biti presežen znesek, ki se zahteva za kritje neto stroškov, nastalih zaradi opravljanja vsake posamezne obveznosti javnih služb.

9. Država članica mora Komisijo takoj pisno obvestiti o rezultatih javnega razpisa in izbiri ponudnika ter vključiti naslednje informacije:

- (a) številke, imena in splošne informacije o ponudnikih;
- (b) operativne elemente iz ponudb;
- (c) zahtevana nadomestila iz ponudb;
- (d) ime izbranega ponudnika.

10. Komisija lahko na zahtevo države članice ali lastno pobudo zahteva od držav članic, da v enem mesecu predložijo vso pomembno dokumentacijo v zvezi z izbiro letalskega prevoznika za opravljanje obveznosti javnih služb. Če države članice zahtevane dokumentacije ne predložijo v roku, lahko Komisija začasno ustavi razpisni postopek v skladu s postopkom iz člena 25(2).

Člen 18

Pregled obveznosti javnih služb

1. Države članice sprejmejo vse ustrezne ukrepe za zagotovitev, da se lahko vse odločitve, sprejete v skladu s členoma 16 in 17, učinkovito in zlasti čim prej pregledajo z vidika kršitev zakonodaje Skupnosti ali nacionalnih predpisov, s katerimi se izvaja zakonodaja Skupnosti.

Komisija lahko zlasti na zahtevo države članice ali lastno pobudo zahteva od držav članic, da v dveh mesecih predložijo:

- (a) dokument, ki upravičuje potrebo po obveznosti javnih služb in skladnost z merili iz člena 16;
- (b) analizo gospodarstva regije;

(c) analizo o sorazmerju med predvidenimi obveznostmi in cilji gospodarskega razvoja;

(d) analizo obstoječih zračnih prevozov, če obstajajo, in druge načine razpoložljivega prevoza, ki bi se lahko šteli za nadomestilo za predvideno uvedbo obveznosti.

2. Komisija na zahtevo države članice, ki meni, da pogoji iz členov 16 in 17 neupravičeno omejujejo razvoj proge, ali na lastno pobudo izvede preiskavo in na podlagi vseh pomembnih dejavnikov v šestih mesecih po prejemu zahteve ter v skladu s postopkom iz člena 25(2) sprejme odločitev o tem, ali se člena 16 in 17 še naprej uporabljata za zadevno progno.

Člen 19

Porazdelitev prometa med letališča in uresničevanje prometnih pravic

1. Uresničevanje prometnih pravic je odvisno od objavljenih operativnih predpisov Skupnosti, nacionalnih, regionalnih ali lokalnih operativnih predpisov, ki se nanašajo na varnost, varovanje, varstvo okolja in dodelitev slotov.

2. Država članica lahko po posvetovanju z zadevnimi zainteresiranimi stranmi, vključno z letalskimi prevozniki in letališči, brez diskriminacije določenih letališč v Skupnosti ali ne glede na državljanstvo ali identiteto letalskega prevoznika ureja porazdelitev zračnega prometa med letališči ob izpolnjevanju naslednjih pogojev:

- (a) letališča služijo istemu mestu ali somestju;
- (b) letališča imajo ustrezno prometno infrastrukturo, ki zagotavlja, v kolikor je to mogoče, neposredno povezavo, tako da je mogoče prispeti na letališče v devetdesetih minutah, vključno s prečkanjem meje, kjer je to potrebno;
- (c) letališča in mesta ali somestja, ki jim ta služijo, so povezana s pogostimi, zanesljivimi in učinkovitimi javnimi prevoznimi storitvami, in
- (d) letališča nudijo potrebne storitve letalskim prevoznikom ter ne posegajo neupravičeno v njihove poslovne priložnosti.

Vsaka odločitev o urejanju porazdelitve zračnega prometa med zadevna letališča upošteva načeli sorazmernosti in preglednosti ter temelji na objektivnih merilih.

3. Zadevna država članica obvesti Komisijo o svojih namenih glede urejanja porazdelitve zračnega prometa ali glede spremenjavanja veljavnih pravil o porazdelitvi prometa.

Komisija preuči uporabo odstavkov 1 in 2 ter v šestih mesecih po prejemu obvestila države članice in v skladu s postopkom iz člena 25(2) odloči, ali država članica lahko uporabi ukrepe.

Komisija objavi svojo odločitev v *Uradnem listu Evropske unije*, ukrepi pa se ne uporabljajo pred objavo odobritve Komisije.

4. Ob upoštevanju pravil glede porazdelitve prometa, ki veljajo v času začetka veljavnosti te uredbe, Komisija na zahtevo države članice ali na lastno pobudo preuči uporabo odstavkov 1 in 2 ter v skladu s postopkom iz člena 25(2) odloči, ali lahko država članica nadaljuje z izvajanjem ukrepa.

5. Komisija svoje odločitve, sprejete v okviru tega člena, objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 20

Okoljski ukrepi

1. Če obstajajo resni okoljski problemi, lahko pristojna država članica omeji ali zavrne uveljavljanje prometnih pravic, zlasti če drugi načini prevoza zagotavljajo primerno raven storitev. Ukrep ni diskriminatoren, ne izkrivlja konkurence med letalskimi prevozniki, ni bolj omejevalen, kot je potrebno za odpravo problemov, ter velja omejeno obdobje, ki ne presega treh let, nakar se obnovi.

2. Kadar država članica meni, da je potreben ukrep iz odstavka 1, vsaj tri mesece pred začetkom veljave ukrepa obvesti državo članico in Komisijo ter ukrep primerno utemelji. Ukrep se ne sme izvesti, če zadevna država članica v mesecu dni po prejemu obvestila spodbija ukrep ali če ga Komisija v skladu z odstavkom 3 prevzame v nadaljnje preučevanje.

3. Na zahtevo druge države članice ali na lastno pobudo lahko Komisija v skladu s postopkom iz člena 25(2) začasno prekine ukrepe, če ne izpolnjujejo zahtev iz odstavka 1 ali so kako drugače v nasprotju z zakonodajo Skupnosti.

Člen 21

Izredni ukrepi

1. Država članica lahko zavrne, omeji ali uvede pogoje za uresničevanje prometnih pravic, da razreši nenadne kratkotrajne težave, ki nastanejo zaradi nepredvidljivih in neizogibnih okoliščin. Pri uvedbi takih ukrepov se spoštujeta načeli sorazmernosti in preglednosti, temeljiti pa morajo na objektivnih in nediskriminatornih merilih.

Komisijo in ostale države članice je treba nemudoma obvestiti o takih ukrepih in jim posredovati ustrezno utemeljitev. Če težave, ki zahtevajo take ukrepe, trajajo dlje kot 14 dni, država članica o tem obvesti Komisijo in druge države članice ter lahko, v soglasju s Komisijo, določen ukrep podaljša še za največ 14 dni.

2. Na zahtevo zadevne oziroma zadevnih držav članic ali na lastno pobudo lahko Komisija ukine ta ukrep, če ne izpolnjuje zahtev iz odstavka 1 ali je kako drugače v nasprotju z zakonodajo Skupnosti.

POGLAVJE IV

DOLOČBE O DOLOČANJU CEN

Člen 22

Prosto določanje cen

1. Ne glede na člen 16(1) letalski prevozniki Skupnosti in, na podlagi vzajemnosti, letalski prevozniki tretjih držav prosto določajo letalske prevoznine in tarife za letalske prevoze v Skupnosti.

2. Ne glede na določbe iz dvostranskih sporazumov med državami članicami pa države članice ne smejo neupravičeno zapostavljati letalskih prevoznikov na podlagi njihove nacionalne pripadnosti ali identitete, da lahko letalski prevozniki Skupnosti prosto določajo prevoznine in tarife za zračne prevoze med njihovim ozemljem in tretjo državo. Vse ostale omejitve glede določanja cen, vključno glede prog do tretjih držav, ki izhajajo iz dvostranskih sporazumov med državami članicami, se s to uredbo ukinejo.

Člen 23

Obveščanje in enaka obravnava

1. Letalske prevoznine in tarife, ki so na voljo javnosti, zajemajo pogoje, ki veljajo, kadar so ponujene ali objavljene v kakršni koli obliki, vključno na spletu, za zračni prevoz z letališč na ozemlju držav članic, za katere velja Pogodba. Končna cena letalske prevoznine in tarife je vedno navedena in označuje ceno, ki se plača, z vsemi davki, prispevki, dodatnimi dajatvami in pristojbinami, ki so neizogibni in predvidljivi v času objave. Poleg navedbe končne cene, je navedeno vsaj še naslednje:

- (a) letalska prevoznina ali tarifa;
- (b) davki;

- (c) letališke pristojbine, in
- (d) ostali prispevki, dodatne dajatve ali pristojbine, zlasti tiste, povezane z varnostjo ali gorivom,

če so bile postavke iz točk (b), (c) in (d) dodane letalskim prevozninam ali tarifam. Možnost doplačila se sporoči na jasn, pregleden in nedvoumen način ob začetku kupovanja vozovnic, kupec pa sam izbere možnost doplačila.

2. Brez poseganja v člen 16(1) se splošni javnosti omogoči dostop do letalskih prevoznin in tarif za zračne prevoze z letališč na ozemlju držav članic, za katere velja Pogodba, brez razlikovanja glede na nacionalnost, kraj prebivališča uporabnika ali kraj sedeža zastopnika letalskega prevoznika ali drugega prodajalca kart v Skupnosti.

Člen 24

Kazni

Države članice zagotovijo ravnanje, ki je skladno z določbami tega poglavja, in določijo kazni za kršitev teh določb. Te kazni so učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

POGLAVJE V

KONČNE DOLOČBE

Člen 25

Odbor

1. Komisiji pomaga odbor.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourgu, 24. septembra 2008

Za Evropski parlament

Predsednik

H.-G. PÖTTERING

Za Svet

Predsednik

J.-P. JOUYET

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabljata člena 3 in 7 Sklepa 1999/468/ES, ob upoštevanju določbe člena 8 Sklepa.

Člen 26

Sodelovanje in pravica do informacij

1. Države članice in Komisija sodelujejo pri izvajanju in spremljanju izvajanja te uredbe.

2. Komisija sme pri opravljanju svojih dolžnosti iz te uredbe pridobiti vse potrebne informacije od držav članic, ki tudi olajšajo pridobivanje informacij o letalskih prevoznikih, katerim so podelili licenco njihovi pristojni organi.

3. Države članice v skladu s svojo nacionalno zakonodajo sprejmejo ustrezne ukrepe, s katerimi zagotovijo primerno zaupnost informacij, ki so jih prejele na podlagi te uredbe.

Člen 27

Razveljavitev

Uredbe (EGS) št. 2407/92, (EGS) št. 2408/92 in (EGS) št. 2409/92 se razveljavijo.

Sklicevanja na razveljavljene uredbe se štejejo za sklicevanja na to uredbo in berejo v skladu s primerjalno tabelo v Prilogi II.

Člen 28

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

PRILOGA I

INFORMACIJE, KI JIH JE TREBA PREDLOŽITI NA PODLAGI ČLENOV 5 IN 8

1. Informacije o finančni sposobnosti, ki jih mora predložiti prosilec ob prvi vlogi.
 - 1.1 Zadnje interno poslovno poročilo in revidirane zaključne račune za preteklo poslovno leto, če so na voljo.
 - 1.2 Prikaz bilance stanja in izkaza uspeha za naslednja tri leta.
 - 1.3 Izhodišče za podatke o predvidenih izdatkih in dohodkih za postavke, kot so gorivo, prevoznine in tarife, plače, vzdrževanje, amortizacija, nihanja menjalniških tečajev, letališke takse, pristojbine na zračnih poteh, stroški zemeljske oskrbe, zavarovanje itd. Napovedi za promet/prihodek.
 - 1.4 Podrobne podatke o zagonskih stroških, nastalih v obdobju od predložitve vloge do začetka poslovanja, in pojasnilo o predlogih za financiranje teh stroškov.
 - 1.5 Podrobne podatke o obstoječih in načrtovanih virih financiranja.
 - 1.6 Podrobne podatke o delničarjih, tudi o državljanstvu, in vrsti zahtevanih deležev, ter statutu podjetja. Če gre za del kapitalsko povezanih podjetij, podatke o razmerju med temi podjetji.
 - 1.7 Prikaz izkazov denarnega toka (gotovinskih prilivov in odlivov) in načrtov likvidnosti za prva tri leta poslovanja.
 - 1.8 Podrobne podatke o financiranju nakupa/zakupa zrakoplovov, skupaj s pogodbenimi določili in pogoji v primeru zakupa.
2. Informacije, ki jih je potrebno posredovati za presojo stalne finančne sposobnosti obstoječih imetnikov licenc, ki načrtujejo spremembo v svojih strukturah ali dejavnostih, ki pomembno vplivajo na finančno stanje.
 - 2.1 Po potrebi zadnje interno bilanco stanja in revidirane zaključne račune za preteklo poslovno leto.
 - 2.2 Natančne podatke o vseh predlaganih spremembah, na primer o spremembi vrste storitve, predlaganem prevzemu ali združitvi, spremembah v delniškem kapitalu, spremembah delničarjev itd.
 - 2.3 Prikaz bilance stanja in izkaza uspeha za tekoče poslovno leto, skupaj z vsemi predlaganimi spremembami v strukturi ali dejavnostih, ki pomembno vplivajo na finančni položaj.
 - 2.4 Podatke o preteklih izdatkih in prihodkih ter prikaz podatkov o izdatkih in prihodkih za postavke, kot so gorivo, prevoznine in tarife, plače, vzdrževanje, amortizacija, nihanja menjalniških tečajev, letališke takse, pristojbine na zračnih poteh, stroški zemeljske oskrbe, zavarovanje itd. Napovedi za promet/prihodek.
 - 2.5 Izkaze denarnega toka in načrte likvidnosti za prihodnje leto, skupaj z vsemi predlaganimi spremembami v strukturi ali dejavnostih, ki pomembno vplivajo na finančni položaj.
 - 2.6 Podrobne podatke o financiranju nakupa/zakupa zrakoplovov, skupaj s pogodbenimi določili in pogoji v primeru zakupa.
3. Informacije, ki se posredujejo za presojo trajne finančne sposobnosti sedanjih imetnikov licence.
 - 3.1 Revidirane zaključne račune najpozneje šest mesecev po zadnjem dnevu zadevnega poslovnega leta, razen če nacionalna zakonodaja ne določa drugače, in po potrebi zadnje interno bilanco stanja.

- 3.2 Prikaz bilance stanja, skupaj z izkazom uspeha za prihodnje leto.
 - 3.3 Podatke o preteklih izdatkih in prihodkih ter prikaz podatkov o izdatkih in prihodkih za postavke, kot so gorivo, prevoznine in tarife, plače, vzdrževanje, amortizacija, nihanja menjalniških tečajev, letališke takse, pristojbine na zračnih poteh, stroški zemeljske oskrbe, zavarovanje itd. Napovedi za promet/prihodek.
 - 3.4 Izkaze denarnega toka in načrte likvidnosti za prihodnje leto.
-

PRILOGA II

PRIMERJALNA TABELA

(Iz člena 27)

Uredba (EGS) št. 2407/92	Ta uredba
Člen 1(1)	Člen 1
Člen 1(2)	Člen 3(3)
Člen 2	Člen 2
Člen 3(1)	Člen 3(2)
Člen 3(2)	Drugi pododstavek člena 3(1)
Člen 3(3)	Prvi pododstavek člena 3(1)
Člen 4(1)	Člen 4
Člen 4(2)	Člen 4(f)
Člen 4(3)	—
Člen 4(4)	Člen 4(f)
Člen 4(5)	Drugi pododstavek člena 8(1)
Člen 5(1)	Člen 5(1)
Člen 5(2)	Člen 5(2)
Člen 5(3)	Člen 8(5)
Člen 5(4)	Člen 8(6)
Člen 5(5)	Člen 9(1)
Člen 5(6)	Člen 8(4)
Člen 5(7)	Člen 5(3) in člen 8(8)
Člen 6	Člen 7
Člen 7	Člen 11
Člen 8(1)	Člen 4(c)
Člen 8(2)	Člen 12(1)
Člen 8(3)	Člen 13(2) in (3)
Člen 8(4)	Člen 12(2)
Člen 9	Člen 6
Člen 10(1)	Člen 13(2) in (3)
Člen 10(2)	Člen 13(2) in (3)
Člen 11(1)	Člen 8(1)
Člen 11(2)	Člen 8(3)
Člen 11(3)	Člen 8(7)
Člen 12	Člen 9(2) do (6)
Člen 13(1)	Člen 10(2)
Člen 13(2)	Člen 10(1)
Člen 13(3)	—
Člen 13(4)	Člen 10(3)
Člen 14	—
Člen 15	—
Člen 16	—
Člen 17	—
Člen 18(1)	Člen 26(1)
Člen 18(2)	Člen 26(3)
Člen 19	—
Priloga	Priloga I

Uredba (EGS) št. 2408/92	Ta uredba
Člen 1(1)	Člen 1
Člen 1(2)	Člen 1(2)
Člen 1(3)	—
Člen 1(4)	—

Uredba (EGS) št. 2408/92	Ta uredba
Člen 2	Člen 2
Člen 3(1)	Člen 15(1) in (2)
Člen 3(2)	—
Člen 3(3)	—
Člen 3(4)	—
Člen 4(1)(a)	Člen 16(1)
Člen 4(1)(b)	Člen 16(3)
Člen 4(1)(c)	Člen 16(2)
Člen 4 (1)(d)	Člen 16(9)
—	Člen 17(1)
—	Člen 17(2)
—	Člen 17(4)
—	Člen 17(5)
—	Člen 17(6)
Člen 4(1)(e)	Člen 17(3)
Člen 4(1)(f)	Člen 17(7)
Člen 4(1)(g)	—
Člen 4(1)(h)	Člen 17(8)
—	Člen 17(9)
—	Člen 17(10)
Člen 4(1)(i)	Člen 18(1)
Člen 4(1)(j)	Člen 16(7)
Člen 4(1)(k)	—
Člen 4(2)	—
Člen 4(3)	Člen 18(2)
Člen 4(4)	—
Člen 5	—
Člen 6(1) in (2)	—
Člen 7	Člen 15(4) in (5)
Člen 8(1)	Člen 19(2)
Člen 8(2)	Člen 19(1)
Člen 8(3)	Člen 19(3)
Člen 8(4)	—
Člen 8(5)	—
Člen 9(1)	Člen 20(1)
Člen 9(2)	Člen 20(1)
Člen 9(3)	Člen 20(2)
Člen 9(4)	Člen 20(3)
Člen 9(5)	Člen 22(1)
Člen 9(6)	Člen 22(2)
Člen 9(7)	—
Člen 9(8)	—
Člen 10	—
Člen 11	Člen 25
Člen 12(1)	Člen 26(2)
Člen 12(2)	—
Člen 13	—
Člen 14(1)	Člen 26(1)
Člen 14(2)	Člen 26(3)
Člen 15	—
Člen 16	—
Priloga I	—
Priloga II	—
Priloga III	—
—	Priloga II

Uredba (EGS) št. 2409/92	Ta uredba
Člen 1(1)	Člen 1
Člen 1(2)	Člen 21(1)
Člen 1(3)	—
Člen 2	Člen 2
Člen 3	—
Člen 4	Člen 23
Člen 5(1)	Člen 22
Člen 5(2)	—
Člen 5(3)	—
Člen 5(4)	—
Člen 6	—
Člen 7	—
Člen 8	—
Člen 9	—
Člen 10(1)	Člen 26(1)
Člen 10(2)	Člen 26(3)
Člen 11	—
Člen 12	—
—	Člen 27
—	Člen 28